

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/22/2018
Identifikačné číslo spisu: 5906201798
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5906201798.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Tatra-Leasing, s. r. o., so sídlom Černyševského 50, 851 01 Bratislava, IČO: 31 326 552, zast. Advokátska kancelária JUDr. Margita Lonská, s. r. o., so sídlom Kalinčiakova 25, 831 04 Bratislava, IČO: 36 862 282, konajúca prostredníctvom konateľky, advokátky JUDr. Margity Lonskej, proti žalovanému: G., nar. XX. XX. XXXX, bytom N. (do 14. 10. 2014 podnikajúci pod obchodným menom G. J., s miestom podnikania Mlynská 257/2, 034 05 Ružomberok, IČO: 40 930 840), zast. advokátom JUDr. Jozefom Polákom, so sídlom Aleja Slobody 1890/50, 026 01 Dolný Kubín, o zaplatenie 16 215,92 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Ružomberok pod sp. zn. 8Cb/138/2006, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, č. k. 13Cob/257/2016-340 zo dňa 19. 04. 2017, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie o d m i e t a.
- II. Žalovaný m á proti žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Ružomberok ako súd prvej inštancie rozsudkom, č. k. 8Cb/138/2006-298 zo dňa 29. 06. 2016 zamietol žalobu žalobcu v celom rozsahu a žalovanému priznal náhradu trov konania vo výške 883,-eur a náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 2 368,56 eur, ktoré mu je žalobca povinný zaplatiť v lehote do 3 dní od právoplatnosti výroku rozsudku.

2. Z odôvodnenia prvoinstančného rozsudku vyplýva, že žalobca sa svojou žalobou domáhal zaplatenia sumy pôvodne 488 520,80,-Sk s príslušenstvom. Po skutkovej stránke žalobu odôvodnil tým, že medzi žalobcom a žalovaným dňa 10. 03. 2004 vznikol obchodnoprávny vzťah podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka (ďalej len „ObchZ“) na základe Leasingovej zmluvy č. 51040021, predmetom ktorej bolo poskytnutie finančného leasingu na predmet leasingu, a to ťahač Renault MAGNUM AE 460, výrobné č. VF 611GTA000100860, č. motora 83MO395679. Cena predmetu leasingu podľa leasingovej zmluvy predstavovala sumu 1 547 000,-Sk vrátane DPH. Cena leasingu bola dohodnutá v leasingovej zmluve vo výške 1 707 952,-Sk s DPH s dobou trvania 36 mesiacov. Súčasťou leasingovej zmluvy boli

aj Všeobecné zmluvné podmienky (ďalej tiež „VZP“). Žalovaný v súlade s ust. bodu 8. písm. a/ VZP predmet leasingu havarijne poistil vo vlastnom mene a na vlastný účet v poisťovni Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., prostredníctvom žalobcu ako poisťovacieho agenta. Dňa 14. 05. 2005, v dobe medzi 17.30 až 17.58, došlo v Ružomberku na ul. Bystrická cesta 45 k odcudzeniu leasingového ťahača zn. Renault Magnum 430 bielej farby, ev. č. RK 981AN, z objektu spoločnosti MATOLI, s. r. o. Trestné stíhanie pre trestný čin neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla, ako aj pre trestný čin krádeže, bolo uznesením OR PZ v Ružomberku, ČVS:ORP-168/OdV-RK-2005 zo dňa 03. 08. 2005 prerušené, nakoľko sa nepodarilo zistiť skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie voči určitej osobe. Havarijná poisťovňa po tom, čo žalovaný uplatnil nárok na plnenie z poistnej udalosti - krádeže motorového vozidla, odmietla poskytnúť poistné plnenie z dôvodu, že v čase poistnej udalosti nebolo niektoré z povinných zabezpečovacích zariadení uvedené do funkčného stavu, čím sa nedodržali VZP pre havarijné poistenie motorových a prípojných vozidiel podľa čl. XII bod 4. Prijímateľ leasingu sa zaviazal podľa bodu 8. VZP nahradiť poskytovateľovi leasingu celú škodu vzniknutú na predmete leasingu, ak poisťovňa odmietne poskytnúť poistné plnenie z dôvodu, že vozidlo nebolo vybavené požadovanými zabezpečovacími zariadeniami alebo boli porušené poistné podmienky iným spôsobom. Žalobca si podanou žalobou uplatnil voči žalovanému nárok na náhradu škody spôsobenú mu tým, že neobdržal poistné plnenie z dôvodu porušenia povinností žalovaným zabezpečiť motorové vozidlo v súlade s poistnými podmienkami; alternatívne si žalobca uplatnil nárok v zmysle bodu 9.8 VZP, druhá zarážka, ako nárok na rozdiel sumy nesplateného kapitálu a havarijnou poisťovňou poskytnutého poistného plnenia, ďalej nárok na DPH vo výške uplatneného nároku poskytovateľa leasingu na odpočet dane a na zaplatenie poistného, na ktoré vznikol poisťovni nárok. Nesplateným kapitálom podľa bodu 9.11 písm. a/ VZP sa rozumie anuitná časť obstarávacej ceny predmetu leasingu nepokrytá časťou zaplatených leasingových splátok a za obstarávaciu cenu sa považuje kúpna cena predmetu leasingu, ktorá v tomto prípade predstavuje sumu 1 547 000,-Sk. Žalovaný zaplatil leasingové splátky v poradí 1 - 15 splátkového kalendára, každá vo výške 25 957,-Sk a anuitnými časťami leasingových splátok uhradil spolu 889 478,-Sk. Nesplatený kapitál v súlade s uvedeným vymedzením zo strany žalobcu predstavoval sumu 410 522,-Sk. Okrem toho si žalobca v súlade s bodom 9.8. VZP uplatnil voči žalovanému DPH vo výške uplatneného nároku poskytovateľa leasingu na odpočet dane podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o DPH, a to sumu 77 998,80,-Sk. Žalobca listom označeným ako „Účtovné vysporiadanie z predčasne ukončenej leasingovej zmluvy č. 51040021“ zo dňa 09. 11. 2005 vyzval žalovaného na zaplatenie nároku vo výške spolu 488 520,80,-Sk. Žalovaný svoj nárok voči žalobcovi nevyrovnal.

3. Súd prvej inštancie o žalobe žalobcu rozhodol pôvodne rozsudkom, č. k. 8Cb/138/2006 zo dňa 03. 01. 2007, ktorým žalobu v celom rozsahu zamietol. Na odvolanie žalobcu, Krajský súd v Žiline ako súd odvolací, uznesením, sp. zn. 13Cob/2003/2007 zo dňa 12. 03. 2008, prvoinštančný rozsudok podľa 221 ods. 1 písm. h/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) zrušil a vec podľa § 221 ods. 3 O. s. p. vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Dôvodom zrušenia prvoinštančného rozsudku bol odlišný právny názor odvolacieho súdu, podľa ktorého leasingová zmluva nemožno stotožniť s právnym úkonom zmluvy o kúpe prenajatej veci podľa § 489 a nasl. ObchZ a následne nemožno prihliadnuť pri zmluvnom vzťahu medzi žalobcom a žalovaným na kogentné ust. § 493 ods. 2 ObchZ, ktoré ustanovenie sa týka zmluvy o kúpe prenajatej veci. Na rozdiel od odvolacieho súdu, súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku aplikoval na leasingovú zmluvu a VZP ust. § 493 ods. 2 ObchZ a pre tento svoj právny názor, odlišný od názoru odvolacieho súdu, nevykonal žalobcom označené dôkazy pre vyhodnotenie jeho nároku na náhradu škody. Odvolací súd konštatoval, že žalobca je nositeľom dôkazného bremena v súvislosti s uplatneným žalobným nárokom a je povinný preukázať všetky právne predpoklady nároku na náhradu škody voči žalovanému.

4. Súd prvej inštancie v novom konaní, viazaný závermi zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu,

poukázal na to, že samostatne vyvolané konanie pred Okresným súdom Bratislava I bolo skončené rozsudkom, č. k. 26Cb/63/2007-78 zo dňa 09. 07. 2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, č. k. 2Cob/22/2015-184 zo dňa 01. 12. 2015, právoplatný a vykonateľný dňom 04. 05. 2016, ktorým súd rozhodol o povinnosti žalovaného Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., so sídlom Dostojevského rad 4, 815 74 Bratislava, IČO: 00 151 700, zaplatiť žalobcovi (v tomto spore vystupujúci na strane žalovaného) sumu 36 016,73 eur s príslušenstvom, z titulu havarijného poistenia predmetu leasingu. Súd v tomto konaní vyslovil, že neboli splnené podmienky k tomu, aby poisťovňa poistné plnenie priznané G. odoprela, keďže žalobca s vyplatením poistného plnenia G. dal súhlas.

5. Súd prvej inštancie poukázal ďalej na zrušujúce uznesenie, sp. zn. 13Cob/203/2007 zo dňa 12. 03. 2008, v ktorom Krajský súd v Žiline uviedol, že v uplatnenom nároku žalobcu bod 8. a bod 9. ods. 9.8. a 9.11 VZP nemožno oddeliť ani ich nie je možné posudzovať samostatne, ale je potrebné posudzovať ich vo vzájomnej súvislosti. Uviedol, že škoda podľa tvrdení žalobcu a zisťovaného skutkového stavu mala vzniknúť na strane žalobcu krádežou predmetu leasingu, pričom zmluvne dohodnuté práva a povinnosti podľa leasingovej zmluvy a Všeobecných zmluvných podmienok boli prepojené na poistný vzťah založený medzi žalovaným a poisťovňou Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s.

6. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že by žalovaný porušil povinnosti, ktoré mal uložené podľa leasingovej zmluvy a VZP. Nebolo preukázané, že by žalovaný predmet leasingu nezabezpečil predpísaným zabezpečovacím zariadením, pričom táto skutočnosť nepriamo vyplynula aj z rozsudkov Okresného súdu Bratislava I a Krajského súdu v Bratislave, ktoré konali o nároku na zaplatenie sumy 36 016,73 eur s príslušenstvom, ktorý nárok uplatnil žalovaný proti spoločnosti Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., teda proti spoločnosti, s ktorou bol dojednaný poistný vzťah na predmet leasingovej zmluvy. Právna zástupkyňa žalobcu tvrdila, že žalobca svoj nárok vymedzil alternatívne, teda buď ako nárok na náhradu škody, resp. ako nárok podľa bodu 9.1 leasingovej zmluvy, podľa ktorého poskytovateľ leasingu má pri takej udalosti ako je krádež nárok na rozdiel sumy nesplateného kapitálu a havarijnou poisťovňou poskytnutého plnenia. Toto ustanovenie však podľa právneho názoru odvolacieho súdu nie je možné vykladať izolovane, ale musí byť viazané na porušenie povinností zo strany žalovaného. Z dôvodu, že žalobca nepredložil súdu prvej inštancie žiadne dôkazy a nenavrhol vykonanie takých dôkazov, ktoré by preukázali základné podmienky pre vznik škody, ktorým titulom si uplatnil pôvodne svoj nárok, prvoinštančný súd žalobu opäť v celom rozsahu zamietol, konštatujúc, že na tomto závere nemení nič ani skutočnosť, že poisťovňa bola zaviazaná zaplatiť žalovanému poistné plnenie. Podstatnou bola tá skutočnosť, že na žalobcovi bolo dôkazné bremeno preukázať základné predpoklady vzniku škody, ktoré však nepreukázal.

7. O trovách súdneho konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 142 ods. 1 O. s. p. a žalovanému priznal náhradu trov konania, pozostávajúcu z trov zaplateného súdneho poplatku za podaný odpor vo výške 883,-eur a z trov právneho zastúpenia vo výške 2 368,56 eur.

8. Na odvolanie žalobcu proti prvoinštančnému rozsudku Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „C. s. p.“), po prejednaní veci v medziach odvolacích dôvodov podľa § 379, § 380 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia pojednávania, rozsudkom, č. k. 13Cob/257/2016-340 zo dňa 19. 04. 2017, prvoinštančný rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil. Odvolací súd uznesením, č. k. 13Cob/257/2016-330 zo dňa 17. 03. 2017, oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku, a to vyvesením uznesenia na úradnej tabuli odvolacieho súdu dňa 11. 04. 2017, súčasne na webovej stránke odvolacieho súdu, na základe čoho boli splnené podmienky k verejnému vyhláseniu rozsudku podľa § 378 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 219 ods. 1, 3 C. s. p.

9. Základnou otázkou, ktorú odvolací súd posudzoval, bola otázka, či bolo dostatočne preukázané, že žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie 16 215,92 eur s príslušenstvom. Odvolací súd mal za nesporné, že medzi žalobcom a žalovaným dňa 10. 03. 2004 došlo k uzavretiu Leasingovej zmluvy č. 51040021 (ďalej len „LZ“), súčasťou ktorej boli Všeobecné zmluvné podmienky. Predmetom LZ bolo poskytnutie finančného leasingu na predmet leasingu - t'ahač Renault MAGNUM - jazdený. Žalobca bol poskytovateľom leasingu a žalovaný prijímateľom leasingu, ktorý v predmetnom zmluvnom vzťahu vystupoval ako podnikateľský subjekt.

V rámci LZ došlo dňom 14. 05. 2005 k poistnej udalosti, a to ku krádeži predmetu leasingu neznámym páchatel'om. Uznesením Okresného riaditeľstva PZ v Ružomberku, úrad justičnej a kriminálnej polície PZ, ČVS: ORP-168/OdV-RK-2005 zo dňa 03. 08. 2005, bola vec trestného stíhania neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla a trestného činu krádeže prerušená, lebo sa nepodarilo zistiť skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie voči určitej osobe. Žalobca vystavil účtovné vysporiadanie z predčasne ukončenej LZ

č. 51040021, s prehľadom účtovne nevysporiadaných finančných nárokov a výnosov leasingového obchodu pod písm. A. Účtovné nároky poskytovateľa leasingu:

zostatok istiny bez DPH 410 522,00,-Sk,

ostatné nároky 77 998,80,-Sk

- účtovný nárok poskytovateľa leasingu (žalobcu) spolu 488 520,80,-Sk.

10. Odvolací súd konštatoval, že vecne správne postupoval súd prvej inštancie v zmysle záverov zrušujúceho uznesenia Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 13Cob/203/2007

zo dňa 12. 03. 2008, keď hodnotil právne predpoklady vyžadované zákonom pre uplatnený druh škody - ujmu na strane žalobcu a v tejto väzbe aj zmluvné podmienky vyjadrené pre tento druh nároku, ktorý nastupuje za stavu predčasného ukončenia LZ, v danom prípade krádežou predmetu leasingu. Zdôraznil, že v LZ a VZP žalobca a žalovaný dohodli zmluvné podmienky nároku škody - ujmy žalobcu, ktorá nastáva v prípade, keď leasingový vzťah „nedobehne“ do svojho záveru (konca).

11. Žalobca prostredníctvom právneho zástupcu po zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu, sp. zn. 13Cob/203/2007 zo dňa 12. 03. 2008, na pojednávaní konanom pred prvoinštančným súdom dňa 29. 06. 2016 (č. l. 290 spisu) zdôraznil, že hoci v žalobe

je uvádzaná náhrada škody, tak táto náhrada pominula, pretože žalovanému bolo vyplatené poistné plnenie, preto sa žalobca domáha nie náhrady škody od žalovaného, ale povinnosti, ku ktorej sa zaviazal v LZ, t. j. povinnosti, že v prípade, ak nastane krádež alebo zničenie predmetu leasingu, žalovaný zaplatí v prospech žalobcu nároky, ktoré sú tam uvedené, konkrétne v zmysle bodu 9.8 LZ, v ktorom sa žalovaný zaviazal zaplatiť sumu zodpovedajúcu rozdielu nesplateného kapitálu a poistného plnenia poskytnutého príslušnou poisťovňou.

Vo vzťahu k tvrdeniu žalobcu, že svoj nárok z LZ si uplatnil alternatívne, nie z titulu náhrady škody, ale ako nárok podľa bodu 9. ods. 9.8. druhá zarážka VZP, odvolací súd v zrušujúcom uznesení vyslovil právny záver, že body 8. a 9. VZP, ako aj vzájomne dohodnuté práva

a povinnosti medzi žalobcom a žalovaným, aj v súvislosti s poistným vzťahom, nie je možné posudzovať izolovane, oddelene, ale vo vzájomnej súvislosti. Odvolací súd sa stotožnil s vecne správnymi závermi súdu prvej inštancie v konštatovaní, že v rámci dôkaznej povinnosti žalobcu neboli splnené podmienky (predpoklady) nároku na náhradu škody, ujmy, ktorá mala na strane žalobcu vzniknúť a neboli splnené ani zmluvné podmienky pre tento nárok, dojednané podľa bodu 9., ods. 9.8. VZP, druhá zarážka. Práve v tomto bode sa poukazuje na nárok na zaplatenie sumy zodpovedajúcej rozdielu nesplateného kapitálu a poistného plnenia poskytnutého príslušnou poisťovňou a pripísaného na účet žalobcu ako poskytovateľa leasingu. Výplývajú z právoplatného rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 2Cob/22/2015-184 zo dňa

01. 12. 2015, takýto stav rozdielu s poukazom na plnenie poisťovne Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s. žalovanému nenastal. Týmto rozsudkom mal odvolací súd za preukázané,

že v spore, ktorý vyvolal žalovaný voči poisťovni Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s.,

sám žalobca dal súhlas na vyplatenie poistného plnenia žalovanému. Ak nebol preukázaný základ nároku

žalobcu, a to ani zákonný a ani zmluvne dohodnutý, tak potom nebolo namieste požadovať odpočet dane.

12. Odvolací súd na zdôraznenie vecne správneho rozhodnutia prvoinštančného súdu poukázal na samotné účtovné vysporiadanie z predčasne ukončenej LZ žalobcom zo dňa 09. 11. 2005, ktorým sa má na mysli finančné „plusové“ vysporiadanie pre žalobcu, ku ktorému ak nedôjde, tak nastáva ujma, škoda na strane žalobcu. Práve pre tento stav predčasného ukončenia LZ boli aj zmluvne vo VZP dohodnuté podmienky spôsobu finančného vysporiadania pre prípad vzniknutej ujmy, resp. škody na strane žalobcu, pričom to bol práve žalobca, ktorý v rámci dôkaznej povinnosti preukáže všetky nielen zákonné, ale aj zmluvne dohodnuté právne predpoklady požadovaného nároku, tvrdenej ujmy na strane žalobcu v rámci účtovného vysporiadania sa so žalovaným v prípade predčasného ukončenia leasingového vzťahu. Odvolací súd uviedol, že aj zmluvne dohodnuté podmienky uplatnenej náhrady ujmy ako škody, je potrebné vykladať a posudzovať v kontexte celého právneho vzťahu žalobcu a žalovaného, vyjadrení v LZ a VZP. Nemožno sa preto dôvodne dovolávať tak, ako to žiadal žalobca, osobitného vyňatia vzniknutého stavu predčasného ukončenia leasingu krádežou a jeho samostatného posudzovania len podľa bodu 9. ods. 9.8 druhá zarážka VZP v spojení s DPH vo výške uplatneného nároku poskytovateľa leasingu na odpočet dane v súlade so zákonom č. 289/1995 Z. z. o DPH v znení neskorších predpisov.

13. Odvolací súd uviedol, že ak v rámci leasingového vzťahu nastanú skutočnosti, pre ktoré nemôže tento vzťah ďalej pokračovať, tak je podstatné, čo je pre tento stav vyjadrené v zmluvných podmienkach. Ak žalobca ako poskytovateľ leasingu zabezpečil predmet leasingu jeho odkúpením a následne poskytol žalovanému ako prijímateľovi leasingu, tak je nepochybné, že v prípade predčasného ukončenia tohto vzťahu krádežou, ak sa nenaplnia

do konca zmluvne dohodnuté práva a povinnosti, vzniká na strane žalobcu ujma - škoda, pre ktorú musia byť splnené jej právne predpoklady k tomu, aby vo vyvolanom súdnom spore mohlo byť konštatované, že tento nárok je preukázaný so všetkými predpokladmi jeho vzniku (vznik škody, porušenie povinnosti, príčinná súvislosť medzi vznikom škody a porušením povinnosti), so všetkými jeho predpokladmi vyjadrenými v rámci VZP. Uvedené však v danej sporovej veci nebolo splnené, keďže žalobca nepreukázal zákonné ani zmluvné predpoklady uplatneného nároku. Vo vzťahu k žalobcom alternatívne uplatnenému nároku nie z titulu náhrady škody, ale nároku podľa bodu 9. ods. 9.8 druhá zarážka VZP, odvolací súd uviedol, že vo VZP bol dohodnutý zmluvný nárok na náhradu škody, vo vzťahu ku ktorému sa takisto vyžaduje preukázanie jeho právnych predpokladov.

14. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 C. s. p. a žalovanému ako úspešnej strane sporu priznal nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 C. s. p.

15. Rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť dňa 05. 06. 2017.

16. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalobca (písomným podaním zo dňa 04. 08 2017 na č. l. 356 - 361), prípustnosť ktorého odôvodnil ustanovením §-u 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. Tvrdí, že súd prvej inštancie, aj súd odvolací pochybili a ich rozhodnutia spočívajú v nesprávnom právnom posúdení veci, pretože obidva súdy nesprávne právne vyložili zmluvnú úpravu nárokov poskytovateľa leasingu pri predčasnom ukončení leasingu. Dovolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že mu prizná uplatnený nárok v celom rozsahu. Súčasne si uplatnil nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

17. Žalobca považuje rozhodnutia súdov za šikanózne a v rozpore so spravodlivým usporiadaním vzájomných práv a povinností a nárokov z leasingového obchodu, čo podľa jeho názoru vyplýva z neporozumenia posudzovaného právneho úkonu - leasingového obchodu, ktorý účastníci uzatvorili, súdmi. Žalobca uviedol, že právnym dôvodom pôvodne uplatneného nároku bol nárok vyplývajúci z

článku III. bod 8. leasingovej zmluvy, keďže v čase podania žaloby bol skutkový stav taký, že v súlade s článkom XII. ods. 4 Všeobecných poistných podmienok pre havarijné poistenie motorových a prípojných vozidiel odmietla poisťovňa Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s. poskytnúť poistné plnenie po odcudzení predmetu leasingu, čo oznámila žalobcovi listom z 23. 09. 2005, čím žalobca logicky a v zmysle leasingovej zmluvy uplatnil svoj nárok v zmysle citovaného ustanovenia leasingovej zmluvy. Žalobca

si alternatívne uplatnil nárok v zmysle bodu 9. ods. 9.8 Všeobecných zmluvných podmienok leasingovej zmluvy, podľa ktorého v prípade predčasného ukončenia leasingovej zmluvy v dôsledku krádeže predmetu leasingu vznikol poskytovateľovi leasingu (teda žalobcovi) voči prijímateľovi leasingu (žalovanému) nárok na zaplatenie sumy zodpovedajúcej rozdielu nesplateného kapitálu a havarijnou poisťovňou poskytnutého poistného plnenia, a to nie z právneho dôvodu náhrady škody, ale ako zmluvný nárok. Tento nárok vznikol ku dňu predčasného ukončenia leasingovej zmluvy (odmietnutím poisťovne vyplatiť poistné plnenie). Výška tohto nároku bola dohodnutá medzi účastníkmi ako rozdiel nesplateného kapitálu a poistného plnenia, ktoré však žalobcovi poskytnuté nebolo vôbec, pretože poisťovňa plnila priamo žalovanému, ktorý toto plnenie aj prijal, navyš v značne vyššej sume, ako je žalobcom uplatnený nárok.

18. Žalobca vyslovil nesúhlas s konštatovaním odvolacieho súdu v napadnutom rozsudku o tom, že body 8. a 9. leasingovej zmluvy, ako aj vzájomne dohodnuté práva a povinnosti medzi žalobcom a žalovaným, aj v súvislosti s poistným vzťahom, nie je možné posudzovať izolovane, oddelene, ale vo vzájomnej súvislosti a že oba nároky sú nárokmi na náhradu škody z titulu poistnej udalosti zapríčinennej žalovaným. Tento právny záver považuje dovolateľ za nesprávny, tvrdiac, že súdy nesprávne posúdili zmluvný nárok

ako náhradu škody, pričom jeho nárok zamietli bez toho, aby svoje rozhodnutie nepriznať mu ochranu, odôvodnili. Uviedol, že bod 8. leasingovej zmluvy, označený ako „Poistenie predmetu leasingu“, rieši časť zmluvných práv a povinností, vzťahujúcu sa vyslovene na poistenie predmetu leasingu. Je osobitnou časťou zmluvy, ktorá rieši osobitnú skupinu nárokov

a dojednaní, pri možných porušeníach povinností vyplývajúcich z poistnej zmluvy. V tejto časti je predpokladom nároku žalobcu porušenie povinností žalovaného vyplývajúcich z poistnej zmluvy, napríklad aj porušenie povinnosti žalovaného vybaviť predmet leasingu zabezpečovacími zariadeniami požadovanými a predpísanými príslušnou poisťovňou. Bod 9. leasingovej zmluvy, označený ako „Predčasné ukončenie zmluvy“, zakotvuje všetky prípady predčasného ukončenia leasingovej zmluvy, medzi inými aj totálne zničenie a tiež krádež predmetu leasingu. Pri dôvode predčasného ukončenia leasingovej zmluvy z titulu krádeže pritom nikde nie je zmluvne stanovené zavinenie alebo iné zapríčinenie krádeže alebo zničenia predmetu leasingu prijímateľom leasingu, teda žalovaným.

19. Žalobca v dovolaní ďalej tvrdí, že konajúce súdy nesprávne použili výkladové pravidlá právnych úkonov upravené v § 35 OZ a § 266 ObchZ. Vyslovil názor, že ak je zmyslom leasingu získať odplatu za zabezpečenie financovania predmetu leasingu,

čiže „požička“ za odplatu finančné prostriedky prijímateľovi leasingu, potom nemôžu byť úprava a nároky obsiahnuté v článku 9. závislé, súvisiace a neoddeliteľné od úpravy v článku 8. predmetnej leasingovej zmluvy. Na zabezpečenie všetkých do úvahy prichádzajúcich možností predčasného ukončenia leasingu je obsahom leasingovej zmluvy úprava obsiahnutá v článku 9. Všetky nároky poskytovateľa leasingu uvedené v tomto článku sú nepodmienené a prijímateľ leasingu si bol vedomý následkov a nárokov z tohto článku vyplývajúcich. Postup obidvoch súdov pri posudzovaní predmetných ustanovení leasingovej zmluvy bol podľa žalobcu nedôsledný, v dôsledku čoho došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci.

20. Žalobca, tvrdiac, že odvolací súd sa odchýlil od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, dôvodí stanoviskom vysloveným Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej tiež „Najvyšší súd SR“ alebo „NS SR“) v rozhodnutí, sp. zn. 1 Cdo 94/95 zo dňa 26. 03.1996, podľa ktorého sú zmluvné podmienky leasingovej zmluvy pre zmluvné strany záväzné. Odvoláva sa ďalej na závery NS SR v rozhodnutí, sp. zn. 1Obdo/19/2010, závery Ústavného súdu Českej republiky (ďalej len „ÚS ČR“) v jeho náleze, sp. zn. I. ÚS 546/03 zo dňa

28. 01. 2004 a vo vzťahu k tvrdenému pochybeniu súdov pri použití výkladových pravidiel právnych úkonov, na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky (ďalej tiež „NS ČR“), sp. zn. 1 Odon 95/97 zo dňa 17. 12. 1997, uverejnený v časopise Soudní judikatura č. 5, ročník 1998, pod číslom 38.

21. K dovolaniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný (č. l. 367 - 370), ktorý navrhol dovolanie odmietnuť; súčasne si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100%.

22. Vyjadrenie žalovaného súd prvej inštancie zaslal žalobcovi na vedomie.

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená advokátom v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou C. s. p.), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C.s.p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

24. Podľa § 470 ods. 1 C. s. p., ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (1. júla 2016).

25. V danom prípade bolo konanie o žalobe žalobcu o zaplatenie 16 215,92 eur s príslušenstvom, začaté pred 1. júlom 2016 (žaloba doručená prvoinštančnému súdu dňa 03. 05. 2006 na č. l. 1 až 4) a aj rozsudok prvoinštančného súdu o zamietnutí žaloby žalobcu v celom rozsahu bol vydaný pred 1. júlom 2016 (29. 06. 2016), a teda ešte podľa O. s. p. Na odvolanie žalobcu rozhodol odvolací súd (potvrdzujúcim) rozsudkom po 1. júli 2016 (19. 04. 2017), a teda už podľa C. s. p. a dovolanie žalobcu bolo podané tiež podľa C. s. p. Aj po zmene právnej úpravy dovolacieho konania, ktorú priniesol C. s. p. ako nový civilný procesný kódex v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou v O. s. p., je potrebné dovolanie naďalej považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu.

26. V zmysle uvedeného, úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené (primárnym) záverom dovolacieho súdu, že dovolanie je procesne prípustné a až následným (sekundárnym) záverom dovolacieho súdu, že tento opravný prostriedok je aj opodstatnený; pre opačný prístup nedáva Civilný sporový poriadok podklad v žiadnom z jeho ustanovení. Pokiaľ dovolací súd nedospeje k uvedenému (primárnemu) záveru, platná právna úprava mu neumožňuje postúpiť v dovolacom konaní ďalej a pristúpiť až k posúdeniu napadnutého rozhodnutia a konania, v ktorom bolo vydané. Pokiaľ by dovolací súd posudzoval správnosť rozhodnutia napadnutého procesne neprípustným dovolaním, porušil by zákon.

27. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Podľa § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Uvedené znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

28. Žalobca (ďalej tiež ako „dovolateľ“) prípustnosť podaného dovolania odvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo, alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (písm. a/), ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (písm. b/) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písm. c/). Pre dovolanie prípustné podľa § 421

C. s. p. platí, že ho možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.).

29. Právny posúdením sa rozumie činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (viď uznesenie NS SR, sp. zn. 1Cdo 222/2009 z 26. 02. 2010).

30. V danom prípade dovolateľ odôvodnil prípustnosť dovolania ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., teda tým, že dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

31. Vzhľadom na doterajšiu rozhodovaciu prax odvolacieho súdu (sp. zn. 3Obdo/42/2018 z 21. 08. 2018), v prípade, ak dovolateľ prípustnosť dovolania odôvodnil odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., je povinný v dovolaní výslovne uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako mal odvolací súd právnu otázku správne vyriešiť (posúdiť) a zároveň musí špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť. Na predmetnom právnom názore zotrúva dovolací súd aj v rozhodovanej veci.

32. Prípustnosť dovolania je daná len vtedy, ak sa odvolací súd pri vyriešení právnej otázky skutočne odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, pričom dovolateľ je povinný ním tvrdený odklon v dovolaní preukázať. Naopak, prípustnosť dovolania nezakladá všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu (resp. jeho právnymi závermi) alebo všeobecné tvrdenie dovolateľa, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je v súlade s rozhodovacou praxou odvolacieho súdu.

33. Dovolateľ v dovolaní namietol nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižšej inštancie, podľa ktorých nie je možné oddeľovať nárok na náhradu škody z titulu krádeže predmetu leasingu a nároky vyplývajúce z bodu 9.8. leasingovej zmluvy ako alternatívne uplatnený nárok, keďže aj tento nárok musí byť viazaný na porušenie povinnosti zo strany žalovaného. Súdny uzavrel, že žalobca v rámci dôkaznej povinnosti nepreukázal splnenie podmienok (predpokladov) nároku na náhradu škody, ktorá mala na strane žalobcu vzniknúť, a to tak zákonných podmienok, ako ani zmluvných podmienok dojednaných v bode 9.8. všeobecných zmluvných podmienok leasingovej zmluvy. Dovolateľ naopak tvrdí, že preukázanie porušenia povinností žalovaným, ktoré mal v zmysle leasingovej zmluvy a všeobecných zmluvných podmienok uložené, nie je podmienkou (predpokladom) uplatnenia nárokov podľa bodu 9.8. leasingovej zmluvy a že úprava a nároky v bode 9.8. nie sú závislé, súvisiace a neoddeliteľné od úpravy v bode 8. zmluvy. Dovolateľ poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1Cdo 94/95 a sp. zn. 1Obdo/19/2010, ďalej na nález ÚS ČR, sp. zn. I. ÚS 546/03 a rozsudok NS ČR, sp. zn. 1Odon/95/1997, od ktorých sa mal odvolací súd pri riešení otázky uplatnenia nárokov z leasingovej zmluvy odkloniť.

34. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p. má osobitný význam korelačný vzťah medzi „právnou otázkou“ a „rozhodovacou praxou odvolacieho súdu“. Občianskoprávne kolégium NS

SR dňa 10. 10. 2018 prijalo ako judikát rozhodnutie, sp. zn. 6Cdo/29/2017 zo dňa 24. 01. 2018 (pod č. R 71/2018), právna veta ktorého znie: „Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV. vydaných ŠEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.“ Pod pojem ustálenej súdnej praxe a pod pojem dovolací súd v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. teda nemožno zahrnúť rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky, na ktoré dovolateľ poukazuje vo svojom dovolaní (a nemohlo by tomu tak byť ani v prípade akéhokoľvek rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky). Rovnako pod tento pojem nespadá rozsudok Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 1 Odon 95/97 zo dňa 17. 12. 1997, uverejnený v časopise Soudní judikatura č. 5, ročník 1998, pod číslom 38, nakoľko zákon viaže prípustnosť dovolania v ustanovení § 421 ods. 1 C.s.p. v písm. a/ a c/ výlučne na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu dovolacieho. Vo vzťahu k uvedenému dovolací súd pre úplnosť dopĺňa, že argumentácia inými rozhodnutiami môže byť relevantná ako podporná argumentácia pri odôvodňovaní dovolania prípustného podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., avšak nemôže byť spôsobilá vyvolať dovolací prieskum právnych záverov odvolacieho súdu vo veciach, v ktorých dovolateľ odvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ (alebo písm. c/) C.s.p.

35. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1 Cdo 94/95, tak najvyšší súd týmto rozsudkom zamietol dovolanie dovolateľa z dôvodu vecnej správnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Vo vzťahu k zmluve o nájme s následným predajom (majúcej znaky zákonom neupravenej, tzv. finančnej leasingovej zmluvy), uzavretej medzi účastníkmi konania (sporovými stranami) ako zmluvnými stranami, neoddeliteľnou súčasťou ktorej boli aj všeobecné podmienky leasingu, dovolací súd vyslovil, že „Všeobecné podmienky leasingu sú pre účastníkov zmluvy o nájme s následným predajom záväzné a táto záväznosť mohla zaniknúť len spôsobom vyplývajúcim zo zmluvy alebo zo zákona. Preto ak si zmluvné strany dohodli, že rozdiel medzi poistným plnením a skutočnou škodou z poistnej udalosti znáša nájomca, nemôže sa tento na súde úspešne domáhať priznania uvedeného rozdielu podľa zákonnej úpravy.“

36. Z ďalšieho rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1Obdo/19/2010, ktorým dovolateľ dôvodí, vyplýva, že predmetom dovolacieho konania bolo posúdenie prípustnosti dovolania dovolateľa pre namietané odňatie možnosti konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O. s. p., a to vo vzťahu k spôsobu vykonania dokazovania v predmetnej veci podľa § 120 ods. 1 O. s. p. a nenariadeniu pojednávania odvolacím súdom podľa § 214 ods. 2 O. s. p.

37. Aj keď žalobca otázku, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu, výslovne neformuloval, z obsahu dovolania možno dospieť k záveru, že je ňou otázka, či body 8. a 9. (konkrétne bod 9.8) posudzovanej leasingovej zmluvy sú alebo nie sú vzájomne podmienené a či si žalobca nároky konkretizované v bode 9.8. v prípade predčasného ukončenia zmluvy v dôsledku totálnej škody na predmete leasingu alebo krádeže predmetu leasingu môže uplatniť nezávisle (bez ohľadu) na porušenie povinností žalovaným, a teda či samotná okolnosť, že zmluva bola ukončená predčasne, je postačujúca na to, aby si žalobca nároky podľa bodu 9.8. uplatnil bez ďalšieho skúmania, či žalovaný porušil alebo neporušil svoje povinnosti, ktoré mali za následok predčasné ukončenie zmluvy. Dovolateľ teda žiada v predmetnej veci posúdenie ustanovení konkrétnej leasingovej zmluvy aj práv a povinností zmluvných strán z nej plynúcich, ktorú problematiku však rozhodnutia najvyššieho súdu, na ktoré poukazuje dovolateľ (od ktorých sa mal odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť), neriešia. V rozhodnutí, sp. zn. 1 Cdo 94/95, sa dovolací súd venoval otázke záväznosti zmluvných podmienok vo vzťahu k zákonnej úprave rozdielu medzi poistným plnením a skutočnou výškou škody,

kým v tomto, posudzovanom konaní, uvedená právna otázka nie je právne významnou a záver súdov, že ustanovenia leasingovej zmluvy posúdili komplexne vo vzájomnej súvislosti nie je v rozpore s uvedeným rozhodnutím. Pokiaľ ide o rozhodnutie, sp. zn. 1Obdo/19/2010 (na ktoré dovolateľ tiež poukázal), týmto rozhodnutím dovolací súd odmietol dovolanie dovolateľa ako procesne neprípustné, keďže v postupe konajúcich súdov nezistil nič, čím by dovolateľovi odňali možnosť konať pred súdom. Vzhľadom na uvedené, obsahom dovolateľom označených rozhodnutí najvyššieho súdu

nie je právne posúdenie otázky výkladu uplatnenia nárokov z konkrétneho ustanovenia leasingovej zmluvy v nadväznosti na jej ostatné ustanovenia, z dôvodu ktorého uvedené rozhodnutia nepredstavujú rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré by mali riešiť právnu otázku, od ktorej sa mal dovolací súd podľa dovolateľa odkloniť. Dovolanie dovolateľa preto nie je odôvodnené spôsobom predpokladaným v ustanovení § 432 C.s.p

38. So zreteľom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že predpoklady prípustnosti dovolania tak, ako ich vymedzil dovolateľ, nie sú dané, preto dovolací súd dovolanie v zmysle § 447 písm. f/ C. s. p. ako procesne neprípustné odmietol. Dovolací súd tak rozhodol bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou podaného dovolania, a teda otázkou vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

39. Dovolací súd v závere pre úplnosť k tvrdeniu dovolateľa o tom, že konajúce súdy zamietli jeho nárok bez odôvodnenia, uvádza, že rozhodnutia vydané v predmetnom konaní (súdu prvej inštancie aj súdu odvolacieho), kritériá kladené pre odôvodňovanie súdnych rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 C. s. p. (ktorá norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní v zmysle § 378 ods. 1 C. s. p.) spĺňajú, preto ich možno považovať za preskúmateľné a ústavne akceptovateľné.

40. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p).

41. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.